Raadsvoorstel

Raadsvergadering: 15 december 2026
Voorstel: 2026-103

Zaaknummer: 1894/2026/3374163
Documentnummer: 1894/2026/3431509
Datum collegebesluit: 3 november 2026

Onderwerp
Verordening werk en inkomen gemeente Peel en Maas

Openbaarheid
Alle stukken zijn openbaar.

Voorstel

1 De verordening werk en inkomen gemeente Peel en Maas vast te stellen
2 Te bepalen dat de verordening werk en inkomen gemeente Peel en Maas in werking treedt op 1 januari 2027
3 De volgende verordeningen in te trekken met ingang van 1 januari 2027:
   a. Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Peel en Maas, zoals vastgesteld op 30 oktober 2023
   b. Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Peel en Maas, zoals vastgesteld op 21 december 2021
   c. Verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Peel en Maas, zoals vastgesteld op 14 oktober 2014
   d. Verordening individuele studietoeslag gemeente Peel en Maas, zoals vastgesteld op 24 oktober 2017
   e. Verordening tegenprestatie Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Peel en Maas, zoals vastgesteld op 6 december 2016
   f. Verordening bestrijding misbruik en oneigenlijk gebruik Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Peel en Maas, zoals vastgesteld op 6 december 2016

Inleiding
Landelijke ontwikkelingen in wet- en regelgeving leiden tot aanpassing van verschillende wettelijke kaders binnen het programma werk en inkomen. Het gaat onder meer om de gefaseerde inwerkingtreding van de Participatiewet in balans en de per 1 januari 2026 in werking getreden Wet van school naar duurzaam werk. Daarnaast wordt rekening gehouden met het wetsvoorstel Wet handhaving sociale zekerheid en de daarmee samenhangende wijzigingen. Deze wijzigingen leiden ertoe dat de gemeentelijke regelgeving op verschillende onderdelen moet worden aangepast.

Één integrale verordening
Naast het verwerken van wettelijke wijzigingen is van de gelegenheid gebruik gemaakt om de gemeentelijke regelgeving binnen het programma 2.1 werk en inkomen volledig te herijken.

Deze herijking heeft plaatsgevonden in regionaal verband, waarbij gemeenten gezamenlijk hebben gewerkt aan een uniforme en toekomstbestendige opzet. Tegelijkertijd is ruimte behouden voor lokale beleidskeuzes en de invulling van gemeentelijke accenten.

Bij de herijking zijn de bestaande verordeningen inhoudelijk, juridisch en tekstueel beoordeeld en samengebracht in één integrale verordening. Daarbij zijn enkele uitgangspunten gehanteerd: bepalingen uit landelijke wet- en regelgeving zijn niet onnodig herhaald, bevoegdheden zijn belegd bij het juiste bestuursorgaan (raad of college), de teksten zijn herschreven in begrijpelijke taal en samenhangende onderwerpen zijn zoveel mogelijk gebundeld.

Er is gekozen voor een logische opbouw, waarbij eerst de algemene uitgangspunten en leidende principes worden beschreven, gevolgd door de verschillende vormen van ondersteuning, participatie, inkomensondersteuning en handhaving. Hierdoor ontstaat een toekomstbestendige verordening die zorgt voor een herkenbaar regionaal kader, terwijl tegelijkertijd ruimte blijft bestaan voor lokaal maatwerk en beleidsmatige keuzes van de gemeente.

Geen wijzigingsoverzicht toegevoegd
Bij aanpassing van de verordening wordt vaak een wijzigingsoverzicht toegevoegd waarin oude en nieuwe artikelen naast elkaar worden gezet. In dit geval is daarvan afgezien. De reden hiervoor is dat geen sprake is van een beperkte wijziging van een bestaande verordening, maar van een volledige herijking en herstructurering van meerdere bestaande verordeningen tot één nieuwe integrale verordening.
De hoofdstukindeling, artikelnummering, systematiek en inhoudelijke positionering van bepalingen zijn ingrijpend gewijzigd, waardoor een traditioneel wijzigingsoverzicht onvoldoende inzichtelijk en beperkt bruikbaar zou zijn.

Herijking beleidsregels werk en Inkomen
Aansluitend op deze verordening zal het college de bestaande beleidsregels herijken en bundelen tot één integrale beleidsregel werk en inkomen. Deze beleidsregel wordt gebaseerd op de geldende landelijke wet- en regelgeving en bijgevoegde verordening werk en inkomen.

Beoogd effect
Met de verordening werk en inkomen beschikt de gemeente Peel en Maas over een actueel, samenhangend en toekomstbestendig kader waarin de rechten, plichten en bevoegdheden zijn vastgelegd die nodig zijn om inwoners te ondersteunen bij participatie, arbeidsinschakeling, inkomensondersteuning en bestaanszekerheid.

Argumenten

1.1 *De verordening werk en inkomen is noodzakelijk om te voldoen aan gewijzigde wet- en regelgeving en is inhoudelijk herijkt en geactualiseerd*
De gefaseerde inwerkingtreding van de Participatiewet in balans en de Wet van school naar duurzaam werk leiden tot wijzigingen in het wettelijke kader voor werk en inkomen en vragen op verschillende onderdelen om aanpassing van de gemeentelijke regelgeving. Daarnaast wordt rekening gehouden met het wetsvoorstel Wet handhaving sociale zekerheid en de daarmee samenhangende wijzigingen. Deze wijzigingen zijn verwerkt in de voorliggende verordening werk en inkomen.

De aanpassing aan de nieuwe wetgeving komt onder meer tot uitdrukking in de bepalingen over leidende beginselen, maatwerk en evenredigheid (artikel 1.3), maatschappelijke participatie (hoofdstuk 4), jongeren van school naar duurzaam werk (artikelen 3.15 tot en met 3.15e), persoonlijke ondersteuning bij werk (artikelen 3.7 tot en met 3.7c) en de aangepaste bepalingen rondom loonkostensubsidie (hoofdstuk 6).

Daarnaast zijn bestaande bepalingen beoordeeld op actualiteit, bruikbaarheid en aansluiting op de huidige wetgeving. Verouderde bepalingen zijn vervallen, nieuwe wettelijke verplichtingen zijn opgenomen en de verordening is opnieuw gestructureerd. Hierdoor sluit het geheel beter aan bij de huidige uitvoeringspraktijk en de bedoeling van de wetgeving.

1.2 *De verordening werk en inkomen bundelt bestaande regelgeving en vergroot de overzichtelijkheid*
De nieuwe verordening vervangt zes afzonderlijke verordeningen en brengt bepalingen over participatie, arbeidsinschakeling, inkomensondersteuning en handhaving samen in één document.

Hierdoor ontstaat meer samenhang tussen onderwerpen die in de uitvoering nauw met elkaar verbonden zijn. Zo wordt bij ondersteuning niet alleen gekeken naar werk, maar ook naar factoren als schulden, gezondheid en maatschappelijke participatie, waarbij de ondersteuning waar nodig wordt afgestemd met andere voorzieningen binnen het sociaal domein.
Daarnaast wordt de regelgeving overzichtelijker en toegankelijker voor inwoners, uitvoerders en gemeenteraad.

1.3 *De verordening werk en inkomen sluit aan bij de uitgangspunten van de Participatiewet in Balans*
De uitgangspunten van vertrouwen, maatwerk, menselijke maat en evenredigheid zijn expliciet opgenomen in de verordening. Daarmee wordt geborgd dat ondersteuning en verplichtingen worden afgestemd op de mogelijkheden en omstandigheden van de inwoner.

Deze uitgangspunten zijn expliciet verwerkt in artikel 1.3 (leidende beginselen). Hierin zijn vertrouwen, maatwerk, evenredigheid, regie bij de inwoner, menselijke maat en integrale ondersteuning vastgelegd.

In artikel 2.1 en 2.3 zijn deze uitgangspunten uitgewerkt in de uitvoering. Daarbij staat een integrale beoordeling centraal, waarbij naast arbeidsinschakeling ook persoonlijke omstandigheden, het vermogen om te doen (doenvermogen), zorgtaken, gezondheid en andere leefgebieden worden meegewogen. Dit biedt ruimte om ondersteuning af te stemmen op de individuele situatie van de inwoner en maatwerk toe te passen.

2.1 *Aansluiting op de gewijzigde wettelijke kaders*
Inwerkingtreding per 1 januari 2027 zorgt ervoor dat de verordening aansluit op de gewijzigde wettelijke kaders en voorkomt dat oude en nieuwe regelingen naast elkaar blijven bestaan.

3.1 *Intrekking van de bestaande verordeningen is noodzakelijk*
Met de vaststelling van de verordening werk en inkomen worden de bestaande afzonderlijke verordeningen vervangen. Om overlap en strijdigheid in regelgeving te voorkomen, moeten deze verordeningen per 1 januari 2027 worden ingetrokken.

Kanttekeningen

1.1 *Landelijke regelgeving blijft in ontwikkeling*
De Participatiewet, de Wet handhaving sociale zekerheid en de Wet educatie en beroepsonderwijs blijven zich ontwikkelen. Ook toekomstige jurisprudentie kan gevolgen hebben voor de uitvoering. Daarom is gekozen voor een verordening die aansluit bij de landelijke systematiek en voldoende ruimte laat om uitvoeringsaspecten via beleidsregels aan te passen.

Alternatieven

In plaats van één integrale verordening werk en inkomen vast te stellen, kan ervoor gekozen worden om de bestaande verordeningen afzonderlijk te actualiseren.

Financiën
De uitvoering van de verordening werk en inkomen gemeente Peel en Maas vindt plaats binnen de bestaande financiële kaders. De kosten die samenhangen met de inzet van re-integratievoorzieningen, participatievoorzieningen, loonkostensubsidies, beschut werk en overige ondersteuning worden gedekt uit de beschikbare middelen binnen het sociaal domein en de beschikbare BUIG-budgetten.

De vaststelling van deze verordening werk en inkomen leidt niet tot aanvullende financiële lasten voor de gemeente waarvoor extra middelen beschikbaar moeten worden gesteld.

Juridische afwegingen
De gemeenteraad is op grond van artikel 147 en 149 van de Gemeentewet bevoegd verordeningen vast te stellen. Daarnaast bevatten de Participatiewet, de IOAW, de IOAZ en de Wet educatie en beroepsonderwijs diverse wettelijke grondslagen voor het vaststellen van regels over re-integratie, participatie, maatregelen en inkomensondersteuning.

Communicatie
Na vaststelling wordt de verordening gepubliceerd via Overheid.nl. De gemeentelijke website wordt waar nodig geactualiseerd en de betrokken netwerkpartners worden over de wijzigingen geïnformeerd.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Peel en Maas,

de gemeentesecretaris/directeur,	de burgemeester
K.H. Werps-Aerts	B.C.M. Vostermans

Behandelend portefeuillehouder: Tijs van Lierop

Bijlage(n):
- Verordening werk en inkomen gemeente Peel en Maas
- Toelichting verordening werk en inkomen gemeente Peel en Maas